

Iza színházban járt

„Legyünk büszkék reá,
Hogy színészek vagyunk.”

HoldonGolf Projekt/RS9 – Jean-Michel Ribes:
Monológok, bilógok, trilógok

Cseh Andrea Izabella

2017. november 30.

Hm?! A szerző kortárs, francia színházi író/dramaturg/rendező. Mégis fúrja az oldalam, hogy Cortés Sebastian, a darab rendezője – aki vélhetően egy sokat olvasó ember -, miként és hogyan szeretett bele annyira e drámába, hogy színre vigye. Szórakoztató előadást láttam, megkapó pillanatokkal. A legnagyobb hatást mégis a „színházcsinálás” örömeinek a megmutatása okozta. Egy – bocsí! – lepukkant pincében három fiatalember, akikről sugárzott: „Mi szép, mi szép, mi szép/A mi föladatunk!” Valami megmagyarázhatatlan alkotói boldogság érzetét közvetítették. Tudták hol vannak, hogy vállalkozásuk széllal szembeni, mégis, hittel, alázattal, boldogan csinálták, mutatták mit tudnak, mit üzennek. Semmi spleen, nyafogás, látható művész elégedetlenség, glóriával átlépték a fizikai szűkösség kereteit.

A művelt irodalmárok és színházi szakemberek felszisszennének, ha ezt olvasnák, de legfőbb tanulság számomra az este az volt, hogy az irodalmi nyersanyag korántsem előfeltétele, hogy a színházi produkció hasson. Nem kell, hogy a szöveg elsőrangú legyen, bár Ribes darabjával nincs baj, sokszor bevillant a jeleneteket nézve Ionescu-érzete. (A színlap szerint örkényi-humort kellett volna látnom! Mit néztem már megint.) Gulyás Adrienn fordításában a szöveg befogadható, szórakoztató.

Egységes történet nincs, apró jelenetek láncolata a mű, még azt is megkockáztatnám, hogy az írott szöveg ellenére kicsit improvizációs játék. Erősen vélelmezem, hogy ez az előadás minden esete más és más lesz. Két férfi és egy nő a színen, inkább extrém, mint köznapis szituációkban. Láttunk drámai szakítást, miközben a nő teázgatott a teraszon, a férfi meg a 12. emeleten lógott ki, fél kézzel kapaszkodva. Aztán egy hajótörés túlélőinek viszontagságait, Velence földig (vízig) rombolását szerelmi féltésből, éjszakai, házassági párterápiát, s a média agymosásának butító hatását is. Egy jelenet volt kiemelkedő, a szóbeszéd, a pletyka (tömegkommunikáció?) gyilkos voltának megmutatása, igaz viccesen, karikírozva. Egy asszony két nehéz szatyorral bandukol az utcán, miközben egy férfi megkérdi tőle hány óra van, megmondja, mindenki megy a dolgára. Napi történet. De e jelenetből egészen odáig jutottunk, többszöri mesélésen, mindig a megtörtént esemény kis torzításával, hozzáadva ezt-azt a storyhoz, hogy egy másik asszony amikor az idő iránt érdeklődnek nála, a kérdésre idegen/gyilkos-t kiáltva a nyílt utca forgatagában ösztönösen lepuffant egy férfit, mert addigra az „utcai beszéd” már kilúgozta az agyát.

Az biztos, a rendezőnek, Cortés Sebastián-nak volt víziója és mondanivalója is, de a színpadról áradó alkotói hit ellenére sem l’art pour l’art előadást láttunk. A produkció legnagyobb erénye a kreativitás, a rendezői akarat, ami kiválóan motiválta a színészeket. Hittel, odaadással bizonyították, hogy a mesterségüket mindenfelettinek tartják. Az egyes epizódokban játszott karaktereiket értelmezték, átmosták magukon, a figurákhoz közük volt, megkeresték a szereppel való közös pontokat. Képesek voltak a jelenetek közötti gyors váltásokra, más-más figurákat hoztak, mutattak minden új helyzetben.

A HoldonGolf Projekt előadása egy quasi színházi misszió, lényegében támaszték nélkül. Alig beszélhettünk világításról, nem voltak zenei effektek, „házi” a díszlet és a jelmez. A színészeken múlt minden. (Néha úgy éreztem a szereplők is meglepték egymást, volt egy kis „most mutasd meg”). Miután a „lét határozta meg a tudatot”, a fizikai körülmények néha megbillentették az előadás ritmusát. A szereplők folyamatosan díszletet építettek, a 30 m²-ernyi pincei térben semmi technikai varázslatra nincs lehetőség, mégis meg kellett teremteni a 8-10 helyszínt. Sikeres volt a színreviteli, alkotói brainstorming fizikai leképződése, nem is spoilerizezem szét, tetszett, hogy a pénztelenség és szükség egy-egy jelenetben, jelenethez mit szült. (Talán ehhez köze van a két produkciós menedzsernek: Babus Dórának és Kovács Brigittának is.)

Bach Zsófia e.h. még hitelesebb volt a halk jelenetekben, ifjú színésznő léteire élethűen mutatta meg egy hajlott hátú öregasszony külső jegyeit, viselkedését is. Remekül játszik hangszeren, fuvola-szólói adták a darab zenei aláfestését. És jó a hangeffektek színpadi képzésében is, az egyik jelenet hatása nagyrészt e „plusz szolgáltatásán” múlt. (Egy félig tele pet-palack kellett hozzá.) Kathy Zsolt és Makray Gábor rutinos színészek, nem okoztak csalódást. Imponáló volt a színpadtérről sugárzó hitük, a színészi elhivatottság, alkotói vágy megmutatása, a játék önfeledt élvezete.

Számomra igazi alternatív kirándulás volt ez az este, rendhagyó és mégis kellemes élmény. Feltétlen kíváncsivá tettek az alkotók, ha lenne pénz és paripa mellettük, alattuk, vajon mivel lepnének meg.

Fotó: HoldonGolf Projekt